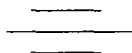

anyag nem volt összhangban a célokkal, kevés időt terveztek a készségfejlesztésre, s a tankönyvek is főleg a műveltségterület közvetítői voltak a kreatív készségfejlesztő gyakorlatok rovására stb. Másrészt sorra veszi a kétségtelen eredményekhez vezető tényezőket (a nyugati nyelvek bekerülése a tanulhatók közé, második idegen nyelv, valamint a szakosított tantervű idegen nyelvi osztályok megjelenése, a nyelvtanítás gyakorlati céljának megfogalmazása, kiejtés-intonáció tanítása, audio-lingvális eszközök stb.).

Az ízléses megjelenésű könyv olyan kvalitásai, mint a világos rendszere való törekvés, az anyagfeldolgozás módszeressége, a széles elméleti kitekintés stb. nem csupán szerzőjének egyéni igényességét bizonyítja. Mindez akkor is elárulná, hogy Szépe György tudományos iskolájából származik, ha a hangsúlyos legutolsó lapon nem olvasnánk az alkalmazott nyelvészet jeles professzora iránti hálából diktált köszönőszavakat.

Megjelentette: Eötvös József Könyvkiadó, 2006. 193 p.

DR. HAJZER LAJOS
nyug. egyetemi docens
Pécs

Dr. Fenyvesi István: „Belénk sajdult Odessza...” A város a magyar művelődéstörténetben

A kívülálló számára kuriózum jellegű munka jelent meg annak a dr. Fenyvesi Istvánnak a jóvoltából, aki már 13 éves korában (!) hallott először Odesszáról, amikor még aligha sejthette, hogy monográfiát fog írni valaha erről a több mint 1 millió lakosú városról – különös tekintettel annak kultúrtörténetére és magyar vonatkozású szellemi értékeire.

Az olvasó egy sor olyan különlegességgel találkozik a könyvében, amelyeknek a hazai forrásokban általában „elhallgatás” volt a sorsa (pl. Trockij meggyilkolásában Gerő Ernőnek része volt, 149. lap).

Fenyvesi István könyve 20 (!) fejezetből áll, és már a fejezetcímek egyike-másika is csábítóan hat arra, aki kézbe veszi ezt a munkát: Például: MAGYAROK, BOROK, PUSKIN (32–41. old.); Az odesszai írók magyarul 1945 után (222–252. old.); A VÁROSI ÉS MEGYEI KAPCSOLATOK (305–348. old.) stb.

A könyv NÉVMUTATÓja 16 oldalnyi, ami az olvasó számára sok mindent sejtet, de a szerző azt sem titkolja el, hogy a másik neves szegedi helytörténész, Péter László is írt már korábban egy könyvet Odessza és a magyarok (Szeged, 1978) címen, amely „impulzusul” is szolgálhatott Fenyvesi István számára.

Fenyvesi könyve bemutatja a „sajátosan odesszai embertípust”, a „homo odessicust” (12–19. old.), aki ilyen-olyan vonatkozásban az orosz, ukrán és zsidó kultúrának a szellemében igyekszik eme városban munkálkodni és alkotni.

Odesszának egy 1794. január 10-i kormányrendelet nevezte el a kevéssel ezelőtt elfoglalt Hadzsibej nevű török erődítményt; 1805-ben a legmagasabb fórumon, a helytartó tanácsban már Odesszának említik nálunk a város nevét – tudhatjuk meg (21. old.).

A szerző megemlíti, hogy a szegedi és az odesszai tanárképző főiskolák közötti együttműködés (orosz, testnevelés, pedagógia, pszichológia stb. tanszékek) jó eredményei már a múlt

század 70-es éveinek közepén jelentek (325. old.), amelyek a közösen szervezett nemzetközi konferenciák során is realizálódhattak – részben a hosszabb-rövidebb kinntartózkodások révén.

Fenyvesi István jelentős értékű kutatásai példaként szolgálhatnak más hazai felsőoktatási intézmények számára is. Nem véletlen, hogy „jól megcélzott” kutatásai kézzelfogható eredmények formájában is realizálódtak – a „kontaktológusok” nagy-nagy örömeire.

Megjelentette: Bába Kiadó, Szeged, 2006, 428 p.)

DR. BALOGH TIBOR

egyetemi tanár

SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Szeged

In honorem: Pléh Csaba

60. születésnapját tették emlékezetessé Pléh Csabának végzős egyetemi hallgatói, kollégái. A iskolateremtő és -szervező talentumáról is elismertté, híressé vált ünnepeltet a kötet szerkesztői 10 fejezetben köszöntötték: a 41 tanulmány a nyelvelméleti kérdések, a nyelvi fejlődés empirikus kérdései, a nyelvfeldolgozás, kétnyelvűség, emlékezet, a kognitív tudomány elméleti kérdései, az észlelés és kategorizáció, a kognitív fejlődés, az evolúciós pszichológia, s végül a filozófia és tudománytörténet részekbe sorolódik.

Emellett: az előszó után fellapozhatjuk Pléh Csaba első, Czigler Istvánnal és Kónya Anikóval közösen jegyzett publikációját, amelyet tudományos diákköri dolgozat díjnyerteseiként Grastyán Endre inspirálásával/támogatásával vetettek papírra. Idézzük fel pusztán a konklúziót: „a fájdalomban a tanulás döntő szerepet játszik, illetve a fájdalom létrejötte függ a *szervezet aktuális motivációs állapotától*.” (16. o.)

Miként már említettem, 41 tanulmánnyal van találkozásunk. Ez az imponálóan nagy szám két lehetőséget kínál a recenzensnek. Írhat néhány szükségszerűen semmitmondó mondatot valamennyiről, s ez leegyszerűsített teljességet adhat – avagy önkényesen (önnön elfogultságát/érdeklődését sem leplezve) kiválaszthat néhány témát – jelen esetben egy fejezetet –, s erről hosszabban diszkutál, ilyképpen lemondva a csábító teljességről.

Kitetszik: én az utóbbi megoldást választottam.

A „Filozófia és tudománytörténet” rész hat szerzőnek nyit teret.

NÁRAY Bence a percepció és az intenció összefüggéseit vizsgálva abból a hipotézisből indul ki, hogy perceptuális állapotaink nem pusztán a percipiált tárgy színét, nagyságát é. í. t. reprezentálják, hanem azt is, hogy az érintett tárgy mire használható, mit lehet kezdeni vele (ezt ő *affordancia-tulajdonságoknak* nevezi el).

Hogy e tulajdonságok miként épülnek ki, arra három magyarázattal szolgál.

1. Vélhetjük: e tulajdonságokat valójában nem percipiáljuk, hanem vagy következtetünk, vagy olyan *transzinduktív folyamatot* indítunk be, amely következtetésen alapul. Ez egy *antiperceptuális* modell, amelynek kiindulópontja ugyan a hume-i motivációelmélet, ám az nem világos, hogy a hume-i vágyak-vélekedések kettőséből szükség van-e a vágyakra?